

SELÇUK
ÜNİVERSİTESİ

Kodu
EY.YD.30

PROTEZ LABORATUVARI UYUM REHBERİ

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ

Sayfa No / Sayfa Sayısı
0 / 1/7

BÖLÜM YÖNETİCİ VE ÇALIŞANLARI

Bölüm Sorumlusu: Laboratuvar sorumlu diş protez teknisyeni, Fakülte Sekreteri, Ortodonti Kliniği ve Protetik Diş Tedavi Kliniği Ana bilim dalı Başkanları, Dekan.

Çalışanlar: Diş protez teknisyenleri, sabit ve hareketli protezleri yapan sözleşme kapsamındaki yüklenici elemanlar.

BÖLÜMÜN FİZİKİ YAPISI:

Merkezimizde 3.Kat Protetik Diş Tedavi Kliniği bünyesinde Protez laboratuvarı bulunmaktadır. Laboratuvarda,

- 1.Tamir, yer tutucu ve gece plağı işlemlerinin yapıldığı bölüm
- 2.İşlerin kabul edildiği, alındığı ve düzeltmelerin yapıldığı bölüm
- 3.Ölçülerin döküldüğü alçı odası hizmetlerini kapsar.

BÖLÜMÜN FAALİYETLERİ:

Merkezimizin laboratuvarında sözleşmeli laboratuvarlara gönderilecek olan ölçüler model haline getirilir. Hasta protezlerinin tamiri, yer tutucu ve gece plakları yapılır.

BÖLÜMÜN İŞLEYİŞİ:

PROTEZ YAPIM AŞAMALARI:

- Hasta ağızı protez yapımına uygun hale getirilir.
- Hastadan ölçü alınır.
- Ölçülerin alındığı tarih ve saat kaydedilir.
- Ölçü dezenfeksiyon işleminden sonra laboratuvara gönderilir.
- Ölçü kabul ve ret kriterlerine göre teslim alınır.
- Uygunsa ölçünün laboratuvara kabul ediliş tarih ve saati kayıt altına alınır.
- Protez laboratuvarında yapıma başlanır (sentrik kapanış, dişli prova vs. / metal prova, dentin prova v.s).
- Protez teslim edilir.

6.3.ÖLÇÜ ALINMASI GENEL KURALLAR

Ölçüye Hazırlık Aşaması:

- Protez için başvuran hastanın muayenesi yapılır ve gerekirse radyografi tetkikleri istenir.
- Planlaması yapılır, çekilecek, tedavi ve/veya prepare edilecek dişler tespit edilir hasta ağızı karar verilen protez yapımına göre hazırlanır.

Ölçü Alınması ve Ölçü Kayıt:

- Hasta ağızından ölçü alınmadan önce eldiven giyilir ve maske takılır.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	PROTEZ LABORATUVARI UYUM REHBERİ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EY.YD.30	Yayın tarihi 20.11.2023	Revizyon No 0	Revizyon tarihi 0	Sayfa No / Sayfa Sayısı 2/7

- Karar verilen proteze göre hastanın ölçüsü hekimi tarafından alınır.
- Bunun için protezin ağızda yer alacağı bölgenin bir kopyasının elde edilmesi ve protezin laboratuvar aşamalarının alınan bu ölçüye göre yapılması gereklidir.
- Yapılacak hareketli ve / veya sabit protezin cinsi, yapım aşamaları ve bitim süresi, eğer mevzuatlar gereği hasta bir ücret yatıracaksa (katkı payı vb. gibi) bu ücretin ne kadar ve ne için olduğu hastalarımıza detaylı bir şekilde hekimince anlatılır.
- Klinikte ölçünün alındığı tarih ve saat bilgisayara (HBYS) kayıt edilir.
- Ölçü, dezenfekte edilerek böbrek küvete yerleştirilir ve protezin ait olduğu hasta adı-soyadı, hekim adının bulunduğu, yapılacak işin tanımının yer aldığı *Hareketli Protez İş Takip Kartı/ Özel Diş Laboratuvarı İş Takip Kağıdı* ile ölçü gönderilmek üzere ilgili laboratuvara iletilir.

6.4.ÖLÇÜ ve PROTETİK MATERYELİN DEZENFEKSİYONU, TRANSFERİ

Ölçü ve Protetik Materyalin Dezenfeksiyonu:

- Ölçü dezenfeksiyonunun amacı aljinat ve silikon ile alınan ölçülerden kaynaklanabilecek olası enfeksiyon riskini önlemektir.
- Hasta ağızından alınan ölçü, hekim tarafından sudan geçirildikten sonra ölçü dezenfektanından geçirilerek/ dezenfektan püskürtülerek kilitli poşet ve /veya taşıma kutusuna konur.

Ölçü Protetik Materyalin Laboratuvara Transferi:

- Böbrek küvet içerisindeki ölçü ve protetik materyali Diş hekimi tarafından ilgili laboratuvara teslim edilir.
- Ölçülerin taşınması esnasında düşürülmemesine ve üzerine bir basınç uygulanmamasına dikkat edilir.
- Ayrıca ölçülerin kaybolmaması ve karışmaması açısından doğrudan ilgili kişilere teslim edilir.
- Çalışma programına göre ilgili laboratuvar görevlisine teslim edilir.
- Laboratuvar transfer görevlisi işin her aşamasında gerek klinikten laboratuvara, gerekse laboratuvardan kliniğe dezenfekte edilmiş protetik materyali böbrek küvette taşır.
- Klinikler ve laboratuvarlar arasındaki tüm transfer işlemleri laboratuvarlarda görevli hizmetli personel tarafından Kliniklerde Diş hekimi tarafından yapılır.

6.5.ÖLÇÜ VE PROTETİK MATERYELİN LABORATUARA KABULÜ

SELÇUK
ÜNİVERSİTESİ

Kodu
EY.YD.30

PROTEZ LABORATUVARI UYUM REHBERİ

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ

Sayfa No / Sayfa Sayısı
3/7

Sabit Protezler

- Hekim tarafından alınan ölçü, hasta kimlik bilgilerini içeren etiket yapıştırılmış böbrek küvetle hekim tarafından laboratuvara götürülür.
- Protezi alan teknisyen laboratuvarda bulunan dezenfektanlı solüsyonla ölçüyü dezenfekte eder.
- Ölçü alımından itibaren 15 dakika içinde alçı modelin oluşturulması gerekir.
- Ölçünün nemli ortamda uzun süre bekletilmesi yüzey netliğini azaltacak ve ayrıntılı bir çalışma modeli oluşturulmasını engelleyecektir.
- **20 dakikadan** daha uzun süre bekletilmiş ölçünün yeniden alınması gerekmektedir.
- Oluşturulan çalışma modelleri üzerinde ufak düzeltmeler dışında oynama yapılmamalı, kırılmalarını engellemek için kaide hazırlanmalıdır. Model kenarlarının motorla düzeltilmesi gerekir.
- Sabit protez ölçülerinde kole bölgesi kazımlarına dikkat edilmeli hekimle konsülte edilerek bu kazımlar yapılmalıdır.
- Kapanış ölçülerinde de gereken özen gösterilmeli, oklüzyon kaydı için alınan mumlu kapanış doğru şekilde teknisyene iletilmelidir. Şüpheli durumlarda tekrarlanmalıdır.
- Artikülatöre alındıktan sonra kapanış hekim tarafından kontrol edilir.

Hareketli Protez

- Ağıza uygun kaşığın seçilmesi, 1. ölçünün alınması
- Hekim tarafından alınan ölçü, hasta kimlik bilgilerini içeren etiketli olarak böbrek küvetle hekim tarafından laboratuvara götürülür.
- Her iki laboratuvarda da protetik materyali gönderen hekim bilgileri, kim tarafından kabul edildiği, tarih saat bilgileri kaydedilir
- Protezi alan teknisyen laboratuvarda bulunan dezenfektanlı solüsyonla ölçüyü dezenfekte eder.
- Ölçü alımından itibaren 15 dakika içinde alçı modelin oluşturulması gerekir.
- Ölçünün nemli ortamda uzun süre bekletilmesi yüzey netliğini azaltacak ve ayrıntılı bir çalışma modeli oluşturulmasını engelleyecektir.
- 20 dakikadan daha uzun süre bekletilmiş ölçünün yeniden alınması gerekmektedir.
- Alınan 1. ölçüden elde edilen modelde hastaya özel kaşık hazırlanıp 2. ölçünün hazırlanması
- Alınan kapanışa göre artikülatöre alma
- Kurallara uygun diş diziminin yapılması
- Hasta ağızında yapılan prova/provalara göre düzeltmeler yapılması
- Temiz çalışarak, kurallara uygun akril tepimin yapılması
- Uygun bitimle protezin tamamlanması
- Tesviye ve polisaj işlemlerinin özenle yapılması
- Ayrıca hareketli protezler için bitmiş protezlerin suda bekletilmesi gerekir.

Ölçü Kabul Ret Kriterleri

Protez laboratuvarı ölçü kabul red talimatına göre işlem yapılır.

Red edilen ölçü için DÖF açılır. İlgili ayda red edilen ölçüler red nedenlerine göre analiz edilir, üst yönetime sunulur ve iyileştirme çalışmaları yapılır.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	PROTEZ LABORATUVARI UYUM REHBERİ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EY.YD.30	Yayın tarihi 20.11.2023	Revizyon No 0	Revizyon tarihi 0	Sayfa No / Sayfa Sayısı 4/7

ALÇI MODEL OLUŞTURULMASI

- Protez ölçüleri kurum laboratuvarı transfer personeli tarafından ilgili alçı odasına alınır.
- Diş protez laboratuvarı sorumlu teknisyeni tarafından teknisyeni belirlenerek işler ilgili diş teknisyenine teslim edilir.
- Diş teknisyeni, alçı model oluşturur.
- Ölçünün alçı döküm işlemi en geç **20 dakika** içerisinde yapılır ve ölçü alçı model haline getirilir.
- Modelde yapılacak protetik tedavi işlemini zorlayacak (hava kabarcığı, eksiklik, diş kırığı vb.) sorunlar oluşursa ölçü tekrarlanır.

Modelin Teknisyen Masasına Teslimi:

- Model haline gelen ölçü, mum, modelaj ve diğer aşamalar için teknisyen masasına alınır.
- Bas plak kaide ya da iskelet döküm yapılan proteze dikey boyut sentrik kapanış alınabilmesi için ilgili diş teknisyeni tarafından kapanış için mum hazırlanır.
- Dikey boyut sentrik kapanış ilişkisi tespit edilir. Sorun yoksa bir sonraki aşamaya geçilir ve laboratuvar tarafından dişli provaya hazırlanır. Sorun varsa kapanış tekrarı yapılır.
- Dişli provada; protez estetik (renk vb.), fonasyon (konuşma) ve fonksiyonel çigneme yönünden ilgili hekimce kontrol edilir. Sorun yoksa bir sonraki aşamaya geçilir, sorun varsa dişli prova tekrarı yapılır.
- Dişli prova yapılan protez, laboratuvar teslimine hazırlar.

Akrilik İşlemleri:

- İlgili diş teknisyeni tarafından model muflaya alınır. Akril tepilir.
- Akrilik hazırlama ve presleme ünitesi ile hava, çevreye zarar vermeyecek şekilde filtre edilerek dışarı atılır.
- Akril pişirilir ve ham protez elde edilir.
- Tesviye ve polisaj işlemine geçilir.

Tesviye ve Polisaj: Protez kaidesi cilalanır, pöröz olmamalıdır, protez sınırları ve protez bitim kenarlarının doğru şekilde olması sağlanır. Protez üzerindeki dişler yerinden oynatılmamalıdır.

Protezin Bitimi ve Teslimi:

Protez teslim talimatına göre işlem yapılır.

Protez Teslim Süreleri:

- Hizmet alımı laboratuvar protez aşamaları *Özel laboratuvar iş takip formu* ile belirlenmiştir.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	PROTEZ LABORATUVARI UYUM REHBERİ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EY.YD.30	Yayın tarihi 20.11.2023	Revizyon No 0	Revizyon tarihi 0	Sayfa No / Sayfa Sayısı 5/7

Diş Protez laboratuvarı giriş-çıkış kuralları Laboratuvar Personel Giriş Çıkış Kuralları

- Laboratuvarlara giriş, gerekli koşulları sağlayan yetkili personel ile sınırlıdır.
- Tüm personel çalışma alanında bulunduğu sürece kişisel koruyucu kıyafetleri giymek zorundadır.
- Herhangi bir nedenden ötürü (bakım, tadilat, denetim vb) laboratuvara dışarıdan kişilerin girmesi gerekiyor ise laboratuvar sorumlusu tarafından bilgilendirilir.

Fakültemizin tüm çalışanlarına Acil Kod eğitimleri (Mavi-Beyaz-Pembe-Kırmızı) verilmektedir. Acil kodlar dahili telefonlar vasıtasıyla çalıştırıldığında olay yerine en kısa sürede ekipler ulaşmaktadır. Herhangi bir şiddete maruz kalındığında kurum içi telefonlardan **1111** tuşlanarak güvenlik personeline haber verilir. **BEYAZ KOD** başlatılır ve beyaz kod bildirim formu doldurularak Kalite Yönetim Birimine iletilir. Mesai saatleri içerisinde acil durum yaşandığında (acil müdahale gerektiren) olayın yaşandığı yerden **2222** tuşlanarak **MAVİ KOD** ekibine ulaşılır. Ekip en kısa sürede olay yerine ulaşır.

Merkezin web sitesinde doküman yönetim prosedürüne göre hazırlanmış dokümanlar yüklenmiştir. Her çalışan kendi birimi ile ilgili dokümanlara buradan ulaşmaktadır.

HASTA-SAĞLIK ÇALIŞANI İLETİŞİMİ

İnsan ilişkilerinin çok yoğun olduğu sağlık sektöründe, çeşitli sağlık sorunları nedeniyle hizmet bekleyen insanlarla kurulacak iletişimde, sağlık hizmeti veren kişilerin bireysel tutum ve davranışları önemli rol oynar. Etkili bir iletişim için etkin dinleme, etkin konuşma, sempatik yaklaşım ve etkin bir beden dili sergilenmelidir. Sağlık personelinin hasta ile sağlıklı iletişim kurmalarını engelleyen nedenleri ortadan kaldırmak için sağlık personelinin dikkat etmesi gereken noktalar:

- a)Hasta ile ilk karşılaşmada kendisini rahat hissedeceği bir ortam yaratmak,
- b)İlgi ve güler yüzle karşılamak,
- c)Etkin dinleme, etkin ve birbiri ile tutarlı sözlü ve sözsüz iletişim kurmak,
- d)Hastanın sözsüz iletişim ile ortaya koyduğu beden dili ipuçlarını değerlendirmek,
- e)Tıbbi terimlerden kaçınarak anlaşılması kolay bir dil kullanmak,
- f)Sözlü ve sözsüz iletişim ile hastanın verilen bilgileri doğru olarak algılayıp algılamadığını ortaya çıkarmak,
- g)Sağlık personeli-hekim ve hasta üçlünün bulunduğu ortamda hastayı unutmamak,
- h)Gerektiğinde sorular sorarak bazı açıklamalar yapmak ve hastanın tüm sorularını cevaplandırmak,

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	PROTEZ LABORATUVARI UYUM REHBERİ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EY.YD.30	Yayın tarihi 20.11.2023	Revizyon No 0	Revizyon tarihi 0	Sayfa No / Sayfa Sayısı 6/7

ı)Hastanın konuşmasını cesaretlendirmek için zaman zaman sessiz kalmak, konuşması için fırsat vermek,

i)Hasta ile konuşurken ses tonunu iyi ayarlamak.

HASTA ve ÇALIŞAN GÜVENLİĞİ

Hasta ve çalışan güvenliği için güvenli hizmet sunulması, kalitenin artırılmasına, hasta ve çalışanlar için risklerin belirlenmesine ve belirlenen risklerin en aza indirgenmesine, eğitimler ile güvenli hizmet sunumu ve güvenli çalışma ortamının sağlanması için ülkemizde 6 Nisan 2011 tarihinde 27897 sayılı "Hasta ve Çalışan Güvenliğinin Sağlanmasına Dair Yönetmelik" yayınlanmıştır.

Bu yönetmelik kapsamındaki hasta güvenliği uygulamaları:

- Hasta kimlik bilgilerinin tanımlanması ve doğrulanması,
- Hastaya uygulanacak girişimsel işlemler için hastanın rızasının alınması,
- Sağlık hizmeti sunumunda iletişim güvenliğinin sağlanması,
- İlaç güvenliğinin sağlanması,
- Kan ve kan ürünlerinin transfüzyon güvenliğinin sağlanması,
- Cerrahi güvenliğin sağlanması,
- Hasta düşmelerinin önlenmesi,
- Radyasyon güvenliğinin sağlanması,
- Engelli hastalara yönelik düzenlemelerin yapılması, konularını içermektedir.

Bu yönetmelik kapsamındaki çalışan güvenliği uygulamaları;

- Çalışan güvenliği programının hazırlanması,
- Çalışanlara yönelik sağlık taramalarının yapılması,
- Engelli çalışanlara yönelik düzenlemelerin yapılması,
- Çalışanların kişisel koruyucu önlemleri almasının sağlanması,
- Çalışanlara yönelik fiziksel saldırıların önlenmesine yönelik düzenleme yapılması, konularını içermektedir.

Bu yönetmelik kapsamındaki Hasta ve çalışan güvenliği ortak uygulamaları;

a) Enfeksiyonların kontrolü ve önlenmesi ile ilgili olarak;

- Enfeksiyonların kontrolü ve önlenmesine yönelik bir programın hazırlanması,
- Hastane enfeksiyonlarının izlenmesine yönelik sürveyans çalışmalarının yapılması,
- El hijyeninin sağlanmasına yönelik düzenlemelerin yapılması,
- İzolasyon önlemlerinin alınması,

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	PROTEZ LABORATUVARI UYUM REHBERİ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EY.YD.30	Yayın tarihi 20.11.2023	Revizyon No 0	Revizyon tarihi 0	Sayfa No / Sayfa Sayısı 7/7

5) Temizlik, dezenfeksiyon ve sterilizasyon uygulamalarının gerçekleştirilmesi,

b) Laboratuvar güvenliği ile ilgili olarak;

- 1) Biyogüvenlik düzeyine göre gerekli önlemlerin alınması,
- 2) Laboratuvarda çalışılan testlerin kalite kontrol çalışmalarının yapılması,
- 3) Panik değerlerin bildirimini sağlanması,

c) Radyasyon güvenliği ile ilgili olarak;

Tanı ve tedavi amaçlı radyoaktif madde kullanılan alanlarda koruyucu önlemlerin alınması,

ç) Renkli kod uygulamaları ile ilgili olarak;

- 1) Mavi kod uygulamasının yapılması,
- 2) Pembe kod uygulamasının yapılması,
- 3) Beyaz kod uygulamasının yapılması,

d) Güvenlik raporlama sistemi ile ilgili olarak;

- 1) Güvenlik raporlama sisteminin kurulması,
- 2) Bildirimi yapılacak olayların asgari ilaç güvenliği, transfüzyon güvenliği, cerrahi güvenlik, hastaların düşmesi, kesici delici alet yaralanmaları, kan ve vücut sıvıları ile temas konularını kapsamaması,
- 3) Bildirimi yapılan olaylar ile ilgili düzeltici ve önleyici faaliyetlerin uygulamaya konulması,

e) Eğitimler ile ilgili olarak; sağlık kurumlarında görevli tüm çalışanlara, hasta ve çalışan güvenliği konusunda eğitimlerin verilmesi,

f) Komitelerin kurulması ile ilgili olarak;

- 1) Hasta güvenliği komitesi,
- 2) Çalışan güvenliği komitesi kurulması, hususlarında gerekli tedbirleri alır ve düzenlemeleri yapar.

BÖLÜMDE GÖREVE BAŞLAYACAKLARA İŞLEYİŞİN ANLATILMASI:

Göreve başlayacağı kliniğe gelen Diş protez teknisyenleri, fakülte bölüm uyum eğitim sorumlusu tarafından klinikte çalışan personelle tanıştırılır. İşleyiş hakkında bilgi verilir. Tıbbi cihazların kullanımı hakkında bilgi verilir. HBYS eğitimi bölüm sorumlusu tarafından yerinde eğitim verilir. Bu eğitimden 1 ay sonra bölüm uyum eğitim sorumlusu tarafından verilen bölüm uyum eğitiminin etkinlik ve etkililiği, personelle yapılan görüşme tekniği ile değerlendirilir ve eğitim birimine bilgi verilir.